

In the Supreme Court of South Africa
In die Hooggeregshof van Suid-Afrika

(APPELLATE

DIVISION).
AFDELING).

APPEAL IN CRIMINAL CASE.
APPÊL IN STRAFSAAK.

JAN GERHARDUS PLO

Appellant.

versus/teen

THE QUEEN

Respondent.

Appellant's Attorney Lovius & Block Respondent's Attorney _____
Prokureur van Appellant Prokureur van Respondent

Appellant's Advocate In person Respondent's Advocate J. M. Naude
Advokaat van Appellant Advokaat van Respondent

Set down for hearing on: Thursday, 26th November, 1959.
Op die rol geplaas vir verhoor op:

(A)

C. A. ✓

10. v. m. 12. m. 12. m.

Coram: Beyers, Ramsbottom et Van Wyk

Die skuldigbevinding en straf word
aan syde gestel en die appellant word onskuldig
bevind.

Abraham

1959

74/11/59

ORIGINAL

(TPD)

Leave-AD

IN DIE HOOGGEREGSHOF VAN SUID-AFRIKA
(APPÈL AFDELING)

In die saak tussen:

Jan Gerhardus Pio

..Appellant.

en

Die Staat

..Respondent.

Coram: Beyers A.R., Ramsbottom A.R., et Van Wyk Wn. A.R.

Verhoor op: 26 Nov.1959.

Gelewer: 11^{Des.} ~~Nov.~~ 1959.

U I T S P R A A K

~~BEYERS A.R. et~~ VAN WYK Wn.A.R.:

Die Appellant, 'n blanke man, is in die landroshof skuldig bevind aan 'n oortreding van artikel 16(2)(a)(i) van Wet 23 van 1957 en gevonniss tot vyf maande gevangenisstraf. Terselfdertyd is 'n mede-beskuldigde 'n sestienjarige naturellevrou, (hierna beskuldigde nr.2 genoem), skuldig bevind van 'n oortreding van artikel 16(1)(b)(i) van gemelde wet. Volgens die klagstaat, soos saam gelees met die nadere besonderhede wat op versoek ^{deur} ~~van~~ die Kroon verstrekk is, sou die appellant onsedelike of onbehoorlike daade met die gemelde naturellevrou gepleeg het deurdatt hy haar broek uitgetrek het, haar rok opgetel het en sy privaatdele tussen haar bene geplaas het terwyl hy bo-op haar

gelê

...../2.

gelê het. 'n Appêl teen die skuldigbevinding en vonnis is deur die Transvaalse Provinsiale Afdeling van die hand gewys en appellant kom nou in hoër beroep na hierdie Hof.

Die hoofaanklagte teen die appellant was dat hy artikel 16(2)(a)(i) van gemelde wet oortree het deurdat hy weder^eg^etelik ontug gepleeg het of gepoog het om ontug te pleeg met beskuldigde nr.2, en daar was ook 'n alternatiewe klagte dat hy beskuldigde nr.2 sou uitgeloek het om met hom ontug te pleeg, maar aan die einde van die kroonsaak is hy onskuldig bevind aan beide hierdie aanklagtes.

Ene Van den Berg het op 8 Januarie 1959, met sy motorkar tussen Alberton en Germiston, in die rigting van Germiston gery. Toe hy oor 'n bult kom sien hy die appellant se motorkar aan die kant van die pad. Appellant se voertuig was toe omtrent 300 tot 350 tree van ^{die voorkant daarvan het} hom, en ~~die motorkar waarvan~~ in die teenoorgestelde rigting as wat getuie gery het, gewys. Een nieblanke meisie het buitekant gestaan en 'n ander een was half-uit of half-in die motorkar. Toe hy nader kom het hy gesien dat appellant alleen in die motokar verder ry en die

twee meisies het in die pad agterna geloop. Omtrent
 100 tot 150 tree verder het appellant stilgehou, uit-
 geklim, oor die pad geloop en deur die veld na 'n sloot
 gestap. Die twee meisies het tot agter die appellant
 se motorkar geloop en toe appellant gevolg. Die getuie
 gaan dan as volg voort: „Ek het stilgehou om te sien wat
 aangaan. Die getuie Regina het bo op die sloot gestaan.
 No.2 het in die sloot gegaan na Besk. No.1. Na 'n ruk-
 kie het Regina ook in die sloot gegaan. Ek kon nie sien
 wat in die sloot aangaan nie. Ek het gery in die rig-
 ting van Alberton om te sien wat aangaan in die sloot.
 Al wat ek kon sien was Besk.No.1. Hy het gebukkend ge-
 loop van die een kant na die anderkant van die sloot.
 Ek het 'n ander kar gestop. In die kar was Speurder
 Sersant Pieterse. Ek het 'n rapport aan hom gemaak. Ek
 het by sy kar gewag. Sers. Pieterse en 'n nie-blanke
 Speurder het na die sloot geloop. Ek het gesien dat die
 twee meidjies weghardloop. Sers. Pieterse het Besk. No.1
 na die kar gebring." Van den Berg het verder getuig
 dat die nieblanke speurder die twee meisies gevang het,
 en dat beskuldigde nr.2 'n broek wat Sersant Pieterse aan
 haar
 hem getoon het, as haar eiendom uitgeken het.

In antwoord op vrae deur die appellant se advokaat het die getuie onder andere gesê dat nadat hy appellant se motorkar die eerste maal gesien het, het appellant by hom verby gery en toe stilgehou. Die getuie het sydig aangery en toe omgedraai. Daar was verkeer aan beide kante van die pad voordat hy om gedraai het en sy aandag was op die pad. Hy sê egter dat hy appellant duidelik gesien het in die spieël van sy motorkar. Verder het hy onder andere die volgende antwoorde gegee: „Besk. No.1. het uit die pad stilgehou. Besk. No. 1 het hom nie ontlaas nie. Hy was nie in daardie posisie nie. Hy het gebukkend geloop soos ek nou wys. Ek was agterdogtig. Ek was beïnvloed deur die agterdog wat ek gekoester het. Besk. No.1 het twee maal gestop, nie één maal nie. Die eerste maal was die meide by hom in die kar.”

Die getuie Regina 'n veertienjarige naturelle meisie, het getuig dat sy en beskuldigde nr.2 deur appellant opgelaai is op die Boksburg pad. Hy sou aan hulle gesê het dat hulle nog jonk is en dat hy niks aan hulle sou doen nie. Toe hulle by die slagpale wou afklim het hy hulle belet om dit te doen en gedreig om hul te skiet. Hy het toe in die veld stil gehou en hulle beveel om hom te

voet te volg en weer gedreig dat as hul dit nie doen nie, hy hul sou skiet. Hy het vir 'n endjie aangery, stilgehou en na 'n sloot gestap. Hulle het hom gevolg tot in die sloot waar hulle voor hom gaan sit het. Appellant het toe beskuldigde nr.2 op die grond gegooi en haar broek ~~af~~ uitgetrek. Beskuldigde nr.2 het 'n mes en 'n opgeskeurde persoonskaart van 'n blanke in haar hand gehad, en dit het op die grond geval toe appellant haar op die grond gooi. Appellant se onderbroek en broek was tot by sy knieë afgetrek. Hy het ^{naar rok opgetel} ~~ook~~ en sy privaatdele tussen haar bene geplaas en sy liggaam op en af beweeg. Skielik het appellant gesê: „O ek is bang" en opgestaan. Op daardie oomblik het hul Sersant Pieterse en die N naturelle konstabel gesien. Appellant het toe gesê, dat hulle ~~moes~~ hardloop of ^{hy sou} ~~ek~~ skiet, en hul het gehardloop. Hul^{le} is toe deur die konstabel gevang. Beskuldigde nr.2 se getuienis was in hoofsaak dieselfde, hoewel daar heelwat teenstrydihede⁹ is. Beskuldigde nr.2 sê byvoorbeeld dat Regina haar probeer help het toe appellant haar wou verkrag, maar Regina meld niks hier van nie. Beskuldigde nr.2 sê dat appellant vir hul gewenk het om na hom te kom in die sloot, terwyl Regina niks daarvan meld nie.

Sy en Regina sou dieselfde tyd in die sloot gegaan het. Regina sê beskuldigde nr.2 het haar broek opgetel en opgevou nadat appellant dit uitgetrek het, maar beskuldigde nr.2 sê sy het dit nie gedoen nie.

Speurder Sersant Pieterse het getuig hoedat hy deur getuie Van den Berg op 8 Januarie voorgekeer is. Nadat hy getuig het dat hy 'en die naturelle speurder deur die veld na die sloot gestap het, vervolg sy getuienis as volg: „Toe ek langs die sloot stap het ek iemand gesien regop staan in die sloot omtrent 'n 100 tree van my af. Dit was Besk. No.1. Hy is 'n blanke mans-persoon. Ek kon tot by sy knieë sien. Hy het die duik uitgeklim en ek kon toe sy volle liggaam sien. Hy het skuins weggestap in die rigting van sy kar. Ek sien toe twee naturelle vrouens skielik die duik uitklim aan die ander kant. Dit was Besk. No.2 en getuie Regina Mvuma. Besk. No.2 is 'n Nie-blanke vrou.

„No.2 en Regina het weggehardloop, heeltemal weg van my af. Oswald het hulle agtervolg en altwee later na my gebring. Ek het na No.1 gegaan, en hom gevra wat hy daar maak. Hy het gesê hy het daar broek losgemaak. Ek het hom gevra wat van die twee naturelle vroue en hy het gesê...../7.

gesê hy het hulle daar gesien verby loop. No.1 was aangetrek, normaal. Hy het my gevra of hy kan broek losmaak en het in die sloot gaan sit. Ek het nie gekyk of hy broek-losmaak nie. Daarna het ek vir No.1 geneem na die plek in die sloot waar hy uitgekom het en daar het ek die vrouens-broek, Bew. No.1, gekry. Dit was mooi opgerol gewees. 'n voet van die broek het 'n mes, Bew. No.2, gelê, en die stukkies identifikasie ^{kaart} (Bew. No.3 gedeelte). Ek het die ander twee stukke gekry tussen die gras 'n end van mekaar."

Appellant het getuig dat terwyl hy stilgehou het om te kyk na 'n padteken, het gemelde twee naturelle meisies hom gevra om hul op te laai omdat hul bang was vir Tsotsies. Hy was oppad na Natalspruit en een van hul sou gesê het dat hul ook daarheen gaan. Die wesentlike gedeelte van sy getuienis lui as volg: „ Omtrent 18 maande gelede het ek 'n operasie ondergaan vir ambeie en as ek behoefte voel kry ek 'n pyn in die kanaal. Toe ek by die brug kom tussen Germiston en Alberton het ek behoefte gevoel. Ek het gery tot in die duik, en stilgehou en afgestap na die sloot om my self te ontlaas. Ek het die meide in die kar laat staan. Ek het gesit en niks

gemaak nie. Dit gebeur dikwels as dit net 'n pyn of wind is. Met die wat ek opstaan hoor ek 'n gerits en geraas agter my. Ek het gedog dat ek beroof kan word en het gegryp na my rewolwer. Toe ek na links agter my kyk het ek twee voortvlugtende naturelle vroue gesien en toe ek weer kyk sien ek 'n naturelle man hardloop. Dit het ek later vasgestel was die Naturelle Speurder. Toe ek uit die sloot kom het ek Sers. Pieterse gesien kom na my. Hy het gesê wie hy is en het gesê ek moet saam met hom kom. Hy het die terrein ondersoek terwyl ek myself ontlas het."

Hy het ontken dat hy die meisies gedryg^e het, ontvoer het, of enig iets onbehoorliks gedoen het. Hy beweer ook dat hy net een maal stilgehou het, en nie twee maal soos deur hulle en Van den Berg beweer nie. Hy beweer dat die broek 10/tree vanwaar hy gesit het om hom te ontlas, opgetel is.

Die landdros het die getuienis van beskuldigde nr. 2 en Regina in verband met die beweerde dreigemente van skiet, ontvoering en gepoogde verkragting nie geglo nie, maar tog bevind dat 'n onsedelikheid of onbehoorlike daad deur die twee beskuldigdes in die teenwoordigheid van Regina gepleeg is. Beskuldigde nr.2 en Regina is klaarblyklik twee swak karakters. Die landdros het tereg hul getuienis in die opsigte hierbo vermeld, verwerp en

die vraag ontstaan of enige gewig met enige veiligheid aan die res van hul getuienis geheg kan word. Na my mening het die Provinsiale Afdeling tereg van die standpunt uitgegaan dat dit nie veilig is om enige waarde aan hul getuienis te heg nie.

Wat Van den Berg betref, is daarop gewys dat hy appellant nie al die tyd onder oog gehad het nie. Hy het gaan draai - ons weet nie hoever hy gery het voordat hy gedraai het nie - terwyl daar verkeer op die pad was, ^{daar na} ~~toe~~ het hy blykbaar stilgehou, maar kon niks in die sloot sien nie en toe hy nader ry was al wat hy kon sien dat appellant gebukkend in die sloot van een kant na die ander stap. Daarna het hy Sersant Pieterse voorgekeer en aan hom vertel wat gebeur het. Hy beweer nie dat hy toe die appellant gesien het nie. Die landros ^d bevind in sy uitspraak dat Van den Berg die motorkar van Sersant Pieterse 'n kort tydjie nadat hy appellant in die sloot gebukkend sien stap het, voorgekeer het, maar daar is geen getuienis dat 'n kort tydjie verloop het nie. Dit kon wel wees dat hy die motorkar onmiddellik nadat hy appellant gesien het, voorgekeer het. Van den Berg ontken dat appellant hom ontlaas het, maar dit is moeilik om te begryp hoedat hy dit kan sê as hy nie kon sien wat in die sloot aangegaan het voordat hy nader gery het nie. Hy sê dat appellant hom nie ontlaas het omdat hy nie in daardie posisie was toe hy hom gebukkend sien loop het nie. As hierdie afleiding juis is kan hy net so goed gesê het dat appellant nie bo op beskuldigde nr.2 gelê het nie omdat hy nie in daardie posisie was toe hy hom gesien het nie. Hoewel Van den Berg ^{as} ~~nie~~ gesê het dat toe hy appellant se kar gewaar het, die een meisie byite die ~~motor~~ - kar was, het hy later beweer dat beide meisies in die ^{motor} kar was. Die landros ^d het Van den Berg geglo, en, ten/10.

ten spyte van die aanmerkings wat hierbo gemaak is, is die indruk wat 'n mens kry by die lees van sy getuienis dat hy 'n eerlike getuie is. Daar bestaan nie genoegsame rede vir hierdie hof om die landros se aanvaarding van Van den Berg se getuienis te wysig nie. In soverre as wat appellant se getuienis met die van Van den Berg bots, moet dit dus verwerp word.

In sy uitspraak sê die landros onder andere:

„Shortly afterwards a car arrived with Detective Sergeant Pieterse and a Native Detective Constable. The witness stopped the car and made a report to the police who proceeded on foot to an indicated spot. When Sgt. Pieterse was about 100 yards from this spot, he saw the first Accused standing up and leaving the ditch and then the two Native girls emerged from the ditch at the same spot and ran away." Hierdie stelling is nie 'n juiste weergawe van die getuienis nie. Ek het reeds daarop gewys dat daar geen getuienis is nie dat sersant Pieterse se motorkar kort nadat appellant in die sloot gesien is, aangekom het^{nie}. Daar is ook geen getuienis dat sersant Pieterse na 'n aangewese plek gestap het nie. Appellant is dus nie gesien by 'n plek wat aangewys is nie. Ook

is daar geen getuienis dat sersant Pieterse appellant sien opstaan het nie. Wat sersant Pieterse getuig het is dat toe hy langs die sloot gestap het, hy appellant 'n 100 tree van hom af sien regop staan het, (nie „standing up" nie). Ook is die bewering dat toe appellant die duik verlaat, die twee meisie by die selfde plek uitgekome het en weggehardloop het, nie 'n juiste weergawe van die ^{getuienis} ~~gebeurtenis~~ nie. Dit is eers nadat Pieterse appellant sien skuins wegstap het in die rigting van sy motorkar, dat die getuie die twee meisies die duik sien uitklim het. Hy sê ook nie dat dit op die selfde plek was as waar appellant uit gekome het nie. Intendeel hy sê dit was aan die anderkant van die duik, en sê nie eens ^{eers} dat hierdie twee plekke regoor mekaar is nie.

Daar is ook ander stellings in die landros se uitspraak wat nie met die getuienis strook nie. Hy sê byvoorbeeld: „ The two Native girls were seen by Mr. v.d. Berg to enter the ditch at the same spot as the first Accused and to emerge at the same spot as the first Accused and at this spot St. Pieterse found the bloomers of the second Accused neatly rolled up." Van den Berg het nie gesê dat die meisies die sloot op dieselfde plek

as appellant verlaat het nie. Van den Berg beweer ook nie dat hy gesien het waar appellant uitgekome het nie.

Hierdie wanindrukke kon wel bygedra het tot die landdros se besluit om 'n gedeelte van die meisies se getuienis te aanvaar, en verskaf dus 'n verdere rede waarom dit veiliger is om nie op hul getuienis te steun nie.

Die eerste vraag wat ontstaan is of appellant se getuienis dat hy slegs na die sloot gegaan het om hom te ontlast, redelik moontlik waar kan wees. Indien die antwoord in sy guns is kan hy natuurlik nie skuldig bevind word nie. Indien dit egter nie as redelik moontlik waar aanvaar kan word nie, ontstaan die vraag of die enigste redelik moontlike afleiding wat onder die omstandighede gemaak kan word is dat appellant skuldig is aan die onbehoorlike of onsedelike daad wat hom ten laste gelê is.

Die opklaar van die natuurlike meisies, die feit dat hy eers stilgehou het en hul afgelaai het en toe omtrent 150 tree verder stilgehou het, sy ontkenning hiervan, sy gaan na die sloot gevolg deur die meisies, is na my mening nie bestaanbaar met sy bewering dat hy hom slegs wou gaan ontlast nie. As dit sy enigste doel was sou hy nie tweemaal stilgehou het nie; en as daar vir die eerste stilhou en vir die aflaai van die meisies 'n onskuldige verduideliking bestaan het, sou appellant daarmee voor die dag gekome het. 'n Mens word gedwing

tot...../13.

tot die gevolgtrekking dat hy die eerste stilhou en die aflaai van die meisies ontken het, omdat hy geen onskuldige verduideliking daarvoor kon gee nie.

Soos reeds ^{gemeld} ~~gesien~~ is die verdere vraag wat ontstaan of die enigste redelike afleiding wat gemaak kan word is dat appellant hom aan die beweerde onbehoorlike en onsedelike daade skuldig gemaak het. Sonder die getuienis van die meisies is ons ~~geheel~~ in die duister in verband met wat in die sloot gebeur het. Die sersant het blykbaar geen plek gesien waar die gras platgedruk was soos dit sou wees indien die twee beskuldigdes daar gelê het nie. Na my mening kan dit wel wees dat appellant nie een van die onbehoorlike of onsedelike daade hom ten laste gelê gepleeg het nie, want die feit dat hy nie 'n onskuldige verduideliking vir sy gedrag kan gee nie, bewys nie noodwendig dat hy skuldig is aan daardie bepaalde daade nie. Dit is byvoorbeeld redelik moontlik dat appellant die meisies gevra het om na die sloot te kom omdat hy gehoop het om een of ander van hulle ^{daar} ~~aan~~ te oorreed om ontug of een of ander onbehoorlike of onsedelike daad met hom te pleeg, dat hul daarheen gegaan het in die hoop dat hy hul sou beloon om ontug of een

of ander onbehoorlike of onsedelike daad met hom te pleeg, maar dat niks plaasgevind het omdat appellant hom eers wou ontlaas, of omdat hy Van den Berg se motorkar gewaar het en bang geword het. Dit sou dan verduidelik waarom appellant in die sloot gebukkend geloop het toe Van den Berg nader ry. Dit kan ook wees dat beskuldigde nr.2 haar broek uitgetrek het sonder appellant se medewete ter voorbereiding van wat sy verwag het nog sou gebeur. Hierdie moontlikhede is redelik bestaanbaar met die aanvaarbare getuienis.

Dit kan dus nie bevind word dat appellant hom noodwendig skuldig ^{gemaak} het aan die onbehoorlike of onsedelike daade deur die kroon beweer en deur die landdros bevind nie. Die moontlikhede hierbo vermeld is egter die gunstigste beskouings, wat appellant betref, wat die bewese feite regverdig, en die verdere vraag ^r ontstaan of die afleidings nie in elk geval 'n poging om onbehoorlike of onsedelike daade te pleeg bewys nie.

As appellant se plan nie was om ontug te pleeg nie, was dit in elk geval om geslagsbevrediging te ondervind en kon uit die aard van die saak die wyse waarop hy sy doel sou bereik het nie wesentlik verskil van sommige van die daade wat hom ten laste gelê is in die nadere besonderhede...../15.

sonderhede nie.

Elke daad verrig ten einde die dader instaat te stel om 'n misdaad te pleeg is nie 'n poging nie. Dit is eers wanneer met die voorbereidings sover gevorder is dat gesê kan word dat oorgegaan is tot die uitvoering van die doel om die misdaad te pleeg, dat 'n poging bestaan. (Kyk ^{Ndhlovu} Rex-v-Ndhlovu 1921 A.D. 485; Rex-v-Schoombie 1945 A.D. 541 en R.-v-B.1958 (1) S.A.199). In bogemelde sake is gepoog om aan te dui hoe onderskei kan word tussen voorbereidings- en uitvoeringshandelinge, en hoewel hierdie aanduidings van groot waarde is, bestaan daar geen duidelike reëls in hierdie verband nie. Tot 'n mate word die vraag of die dader se bedrywighede al sover gevorder het dat dit as 'n uitvoeringshandeling beskou kan word, aan die gesonde oordeel van die regter oorgelaat. (Kyk R.-v-Katz 1959 (3) S.A. 408 te 422).

Appellant het reeds heelwat gedoen ten einde hom instaat te stel om die be-oogde misdaad te pleeg. Hy het die meisies opgelaai, toe afgelaai, en hul versoek om hom te volg (met die doel om ontug of een of ander onsedelike of onbehoorlike daad met hul te pleeg), verder gery, stilgehou, uitgeklim, na die sloot gegaan

waar hul na hom gegaan het en vir 'n tydjie by of naby hom was. Daar is egter geen getuienis oor die aard van die sloot nie. Ons weet nie hoe ver dit van die pad^{af} is, hoe diep dit is nie, en of daar 'n geskikte plek is waar ontug of gemelde onbehoorlike of onsedelike daade met redelike veiligheid kon plaas vind sonder dat dit van een of ander plek in die pad gesien kon word. Daar is geen aanvaarbare getuienis dat daar enig iets in die sloot gebeur het nie. Dit kan wees dat appellant niks verder gedoen het omdat hy die plek as onveilig beskou het, of omdat hy besef het dat Van den Berg hom gewaar het. Dit kan wees dat hy inderdaad vir 'n baie kort rukkie in die sloot was.

Dit moet dus in appellant se guns aanvaar word dat hy nog niks in die sloot gedoen het ten einde sy plan uit te voer nie, soos byvoorbeeld probeer het om beskuldigde nr.2 aan te raak of begin het om hom te ontklee nie. In hierdie omstandighede kan dit, na my mening nie gesê word enige uitvoeringshandeling verrig het en dus dat appellant_^ gepoog het om die beweerde onbehoorlike of onsedelike^{dade} te pleeg nie.

Die uitspraak van hierdie Hof is dus dat die skuldigbevinding en straf ter syde gestel word, en appellant word onskuldig bevind.

J. Y. van Lush

12.

BEYERS A.R.

RAMSBOTTOM A.R.

} Glen Sam.
